A°. 1857. N°. 308.

WOENSDAG — 30 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

De Prijs van dit Blad is per vierendeel jaars:
Voor de Stad . . . . f 4.50
Franko per post . . . . . - 5.—
Bijvoegsels, als ook de Verslagen der zittingen van de Provinciale Staten en van den Raad van Utrecht, worden den geabonneerden *gratis* toegezonden.

VERMINDERDE PRIJZEN der ADVERTENTIEN.

1°. Bekendmakingen van Geboorten, Huwelijken, Sterfgevallen, Dankbetuigingen, even als alle andere gewone advertentiën van Verkoopingen, Verhuringen, Verpachtingen, enz. van 1—5 regels f 1,—
Elke regel daarboven . . . . - 0,20

2°. Programma's van geleerde en andere genootschappen of kommissiën, oproepingen, of aanbevelingen tot lieddadigheid, of lijsten van ontvangene giften 1—10 regels . . . . . . f 1,—
Elke regel daarboven . . . . - 0,05

Zegelregten en Briefporten worden afzonderlijk berekend, even als een Exemplaar der Courant, hetwelk den inzender eener Advertentie bij elke eerste plaatsing bekomt, zoo hij de ontvangst daarvan niet vooraf afzegt.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat vergadering van den Raad zal worden gehouden op Woensdag den 30. Dec. 1857, des namiddags ten 1 ure. De Burgemeester voornoemd,
Utrecht, 29 Dec. 1857. N. P. J. KIEN.

UTRECHT 30 December.

Terwijl de berigten uit Engelsch Indië steeds beter worden en de nadere tijdingen ten volle bevestigen wat dadelijk door de Britsche regering omtrent den gelukkigen loop van den togt van generaal *Campbell* is gemeld, heeft in Frankrijk zich eene stem opgedaan, die beweerde, dat het berigt slechts een kermistijding was geweest, die strekte om de vreugde te verhoogen, maar die weldra blijken zou, onjuist te zijn. Zulk een beweren vindt dadelijk geloovigen, vooral omdat het grond schijnt te hebben in de zekerheid, die men heeft omtrent de overmagt der muiters, die men niet zoo spoedig alleen door den individuelen moed der Engelsche soldaten kon denken te zien weggecijferd. Tot bevestiging evenwel der goede berigten omtrent de onderdrukking van het oproer wijst men op de mededeeling, dat generaal *Ashburton* reeds naar China is vertrokken, om aldaar zijne operatiën te beginnen, en dat hij daaraan niet zou denken, als hij er niet op kon rekenen, dat hij weldra over enkele duizende manschappen zou te beschikken hebben, die thans nog in Hindostan worden aangewend. — Daarom blijft het duid[illegible] te zenden Britsche [illegible] hebben en onnoemelijke moeijelijkheden nog zullen moeten overwinnen, alvorens de rust vooral in Oude kan geacht worden hersteld te zijn. Maar als men die bezwaren naar waarde telt, behoeft men daarom nog niet de groote voordeelen te loochenen, die de Engelsche wapenen reeds eerder mogten behalen, dan men had verwacht, en die ook eene spoediger beteugeling doen te gemoet zien, dan men durfde hopen.

Wat China aangaat, men berigt, dat de Engelsche afgezant er in zijne onderhandelingen met de Chin. regering niet geslaagd is. Men dacht daarom de vijandelijkheden weldra te moeten beginnen en dat vooreerst en voorloopig met de rivier van Kanton op te zeilen.

De zaak van de doorgraving der Suez landengte schijnt, vooral in verband met de inbezit-name door Engeland van het eiland Perim, vrij ingewikkeld te zullen worden, vooral indien het waar is, 't geen men berigt, dat Noord Amerika zich er in gaat mengen, en Turkije steunt in zijn eisch tot teruggave van dat eiland door Engeland.

Engeland heeft ook in Perzië zich, naar 't schijnt, een nieuw bezwaar geschapen, doordien zijn gezant niet heeft willen tegenwoordig zijn bij de krooning van den zoon des Schachs, op grond, dat de kroon een ander zou moeten geworden.

Omtrent de Europesche politieke vraagstukken is heden geen nieuws te melden. — Onder Londen zal men enkele bijzonderheden vinden omtrent de landing van *Walker* in Nicaragua. — In Kansas blijft de meerderheid tegen de slavernij gestemd en dus ook tegen het stelsel van de regering van Washington, dat de slaven houdende staten wil te vriend houden.

Uit Batavia zijn per mail berigten tot den 11. November. De toen aangekomen schepen waren:

Constantia, Ouderkerk a/d. Amstel, Susanna, Prinses Amalia, Johannes Lodewijk, Jacobus, alle van Rotterdam. Marie Elise, Prins van Oranje, Adm. Piet Hein, alle van Amsterdam.

— Bij kon. besluit is de heer *F. H. C. van Motman*, landeigenaar op Java, benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw.

— Z. M. heeft benoemd tot lid van de algemeene kommissie van likwidatie der zaken van de voormalige wees- en momboirkamers, de heer mr. *M. Schooneveld P.Jz.*, advokaat-generaal bij het prov. geregtshof in Noordholland; en tot onder-voorzitter van dezelve komm. haar lid de heer mr. *F. F. Karseboom*, advokaat-gen. bij den Hoogen Raad der Nederl.

— Z. M. heeft aan den heer *A. N. Trenite Jr.*, te Rotterdam, bewilliging verleend tot oprigting te Rotterdam, onder den titel van *de Batavier*, van eene naamlooze vennootschap tot verzekering tegen zeegevaar.

— De ijzeren brievenbussen die in de voornaamste steden zijn geplaatst, worden binnen kort voorzien van een uitwendig zigtbaar teeken, tot aanduiding voor een ieder, of eene bepaalde ligting der brievenbus in verband met het uur van den dag, *al dan niet* heeft plaats gehad.

Dit teeken zal bestaan in een cijfer van metaal in de voorplaat der brievenbus, midden onder het Koninklijk wapen aan te brengen, en welk cijfer of nommer bij elke ligting verwisseld wordt.

Hetzelve wijst, naar de volgorde waarin de verschillende ligtingen op het bord boven de brievenbus zijn vermeld, de ligting aan, welke het laatst heeft plaats gehad; bijvoorbeeld het nommer 2 voor eene bus geplaatst beteekent, dat de tweede ligting van den dag reeds voorbij is, en dat de derde nog moet geschieden. *Staats Ct.*

— De minister van binnenlandsche zaken heeft aan de gemeentebesturen medegedeeld, dat hij het [illegible] dat door dezen [illegible] komen, dat met den 1 Januarij 1858 of tijdstip waarop de wet op het onderwijs in werking treedt, al dadelijk tot vervolgingen zou moeten worden overgegaan, en dat alzoo degenen, — voor zoo ver hun bekend kan wezen, die zich met het geven van lager onderwijs na 1 Januarij e. k. zullen onledig houden, zonder in het bezit te zijn der bij de nieuwe wet, behoudens de daarbij gestelde uitzonderingen en overgangsbepalingen, in het algemeen gevorderde bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid, en van 's Konings vergunning, voor zoo ver zij vreemdelingen mogten wezen, — voorgehouden worde, dat zij zich daarvan met het in werking treden der nieuwe wet zullen hebben te onthouden, op straffe als bij art. 8 dier wet bepaald is.

De *Tijd*, beweert, bij de overname van die aanschrijving, dat die tot niets kan leiden, omdat volgens de nieuwe schoolwet de hoofdonderwijzers, door de wet van 1806 gemagtigd, ook nu dat kunnen blijven, en de hulponderwijzers, die het wettig waren onder de wet van 1806, dat evenzeer blijven kunnen, ook al hebben zij geen nader examen ondergaan, tot het aanstaande examen. Zij kunnen als kweekelingen optreden, zelfs al waren zij 80 jaar oud; de *Tijd* maakt dit op uit de artikelen 5 en 7 der nieuwe wet; zou die uitlegging van beide genoemde artikelen welligt niet meer spitsvindig dan juist wezen?

— Naar men thans uit goede bron verneemt, heeft Z. M. de koning, in overleg met den architekt, den heer *Camp*, uitgebreide plannen ontworpen tot den aanbouw van een nieuw paleis, dat in omvang en grootschheid met vorstelijke paleizen buitenslands zal kunnen wedijveren en tevens de residentie op aanmerkelijke wijs zal verfraaijen. Het plan komt hierop neder. Het voormalig zoogenaamd Gothisch paleis van wijlen koning *Willem II*, loopt, behalve het front op den Kneuterdijk, deels in het Noordeinde, deels, voor zooveel de tuinen betreft, achter de geheele lengte van het Noordeinde, op den Hoogenwal uit. Het gebouw op den Kneuterdijk zal met eenige inwendige verfraaijingen blijven bestaan. Daarentegen zal het Gothische gedeelte in het Noordeinde worden geslecht en op nieuw opgebouwd; zullen de stallen worden aangebragt langs het Nachtegaalspad, hetwelk door toevoeging van een stuk gronds van den tuin, in eene breede sierlijke straat zal worden veranderd. Het hoofdfront van het paleis zal worden opgerigt langs eene zeer aanzienlijke breedte, die de tuinen van het tegenwoordige paleis bedekken zal, op den Hoogenwal, gelegen tegenover het heerlijke Willemspark, en gebouwd worden in den trant van het koninklijke paleis te Londen. De geheele aanleg zal dus de aanzienlijke lengte beslaan van het Noordeinde, van de hoogte der Scheveningsche brug, tot aan het Voorhout, in dier voege, dat tusschen het paleis op den Hoogenwal en dat van den Kneuterdijk, aan de eene zijde de stallen zullen worden aangebragt, langs eene nieuwe aan te leggen straat, en aan de andere zijde de tuinen zullen blijven bestaan, die er zich ook nu bevinden.

Of de prins *van Oranje*, na de voltooijing dezer grootsche onderneming, dit nieuwe paleis zal gaan bewonen, is nog niet bepaald. Men wil, dat de Koning zelf het zal gaan betrekken, in welk geval alsdan de Prins zijn intrek in het tegenwoordig paleis des Konings nemen zal. *H. en Effbl.*

— Van af Vrijdag den 1. Januarij 1858 tot en met Vrijdag den 15. dier maand, zullen op de verschillende bureaux van het grootboek der nationale schuld, gevestigd te Amsterdam, de rentebetalingen plaats hebben over het halfjaar, verschijnende 1 Januarij 1858, van de schuldbrieven rentende 2½ pct. Zullende vervolgens van Maandag, den 18. Januarij tot en met den 15. Mei daaraanvolgende, gedurende alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag), de bureaux van het grootboek geopend [illegible] rentebetaling over al de nog verschuldigde halfjaren en op alle inschrijvingen zonder onderscheid.

— De raad dezer stad heeft zich in zijne beide zittingen van gisteren onledig gehouden met de behandeling der voordragten van B. en W. betreffende de regeling van het lager onderwijs te dezer stede, overeenkomstig de nieuwe wet. In overeenstemming met het voorgestelde is aangenomen, dat er vijf soorten van scholen zullen zijn, al naarmate het te betalen schoolgeld en de uitgebreidheid van het onderwijs; van deze vijf soorten is de eerste voor onvermogenden; op de tweede zal f 6, op de derde f 12 en op de vierde en vijfde f 40 en 50 betaald worden; buiten de verpligte leervakken zal er op eenige scholen onderwijs gegeven worden in de fransche taal, de beginselen der wiskunde, het teekenen, de vrouwelijke handwerken en op alle de gymnastiek.

In verband met deze regeling heeft de verg. in hare avondzitting de plaatsel. schoolkomm. verkozen, welke met 1 Jan. a. s. de nu fungerende zal vervangen, en zijn tot leden dier komm. herkozen de leden der tegenwoordige komm. (de HH. Mrs. *Boers*, *Bosch v. Drakestein*, *Vernéde*, *Waller*, *v. Rees*, *v. Oosthuyse v. Rijckevorsel v. Rijzenburg*, *Boer*, *Royaards v. Scherpenzeel* en Dr. *Beckers*) terwijl tot nieuwe leden zijn benoemd de HH. Prof. *Opzoomer*, Dr. *Krecke* en Dr. *Gunning*.

Onder de ingekomen stukken bevond zich o. a. eene voordragt betreffende den verkoop van het Maliehuis in verband met de plannen bij de behandeling der begrooting aangegeven, — een rekwest van *P. N. Broers*, houdende verzoek tot kwijtschelding van boeten; — een rekwest van de wed. *Heymans*, een nieuwen uitgang verzoekende aan een haar afgestanen opstal op het bolwerk Lepelenburg; — eene mededeeling van B. en W. houdende, dat de bezwaren tegen de toelating van den heer *v. Rees* als lid van het bestuur der vereenigde gods- en gasthuizen zijn opgeheven; — en ten slotte enkele voordragten, als o. a. voor de met het einde dezes jaars aftredende gezondheidskomm.

Heden zal de behandeling der voordragten betreffende de regeling van het onderwijs worden [illegible] gezet.

— Uit Vlissingen wordt ons heden [illegible] Z. M. fregat 1. kl., met hulp[illegible]vermogen, Evertsen, dat in den zomer van stapel geloopen is,

—, in hetwelk men meende, dat het vuur in de kiel had, in goeden staat is bevonden. Men houdt zich thans ijverig bezig, om dat vaartuig voor de indienststelling in gereedheid te brengen. Het zal een sieraad van onze oorlogsvloot uitmaken.

— Met den 1 Jan. a. s. zal er te Groningen eene groote wijziging in de armenverzorging tot stand komen. De werkkring der verschillende diakoniën wordt aanmerkelijk beperkt en zal zich bepalen tot het onderhoud der armen, voor zooverre de middelen der verschillende diakoniën daartoe strekken.

— Den 17 en 18 Jan. 1852 werd de inrigting Nederlandsch Mettray op Rijssel bij Zutphen geopend met 21 verwaarloosde kinderen. Den 1 Sept. 1855 telde de kolonie 130 kinderen, en thans op het einde van 1857 ruim 200, van welke reeds een 30 à 40tal de kolonie verlaten hebben.

— De Theologische Fakulteit van de Leidsche Hoogeschool heeft de verhandeling, geteekend met de zinspreuk: *in magnis voluisse sat est* en ingezonden op de door haar uitgeschrevene prijsvraag, der bekrooning waardig gekeurd, en daarentegen twee andere daarop ingekomen, antwoorden als onvoldoende ter zijde gelegd. Bij de opening van het naambriefje bleek de schrijver te zijn de heer *J. Lambrachts*, Litt. Hum. Cand. en Theol. Stud. aan de hoogeschool.

*— Heden ten één ure zal alhier de installatie plaats hebben van Mr. *C. J. Nieuwenhuis*, nieuw benoemd regter in onze regtbank.

— Men verneemt, dat de prokureur-generaal bij het prov. geregtshof in Zuidholland zich in kassatie heeft voorzien tegen het arrest, den 24. dezer door dat hof gewezen in de zaak van den geneesheer *Stewart Schultz* te Vlissingen. — *Ten zevendenmale* zal daardoor de regterlijke magt geroepen worden tot de kennisneming van deze zaak.

— Men verneemt dat bij het departement van justitie de noodige voorbereiding wordt gemaakt om in den aanvang van het volgend jaar aan te besteden het bouwen eener nieuwe gevangenis enz., te Goes. Zijn wij wel geïnformeerd, dan zijn de kosten begroot op plus minus *f* 90,000.

— Uit 's Hertogenbosch wordt aan de *Arnh. Ct.* geschreven: In den laatsten tijd zijn er verschillende dwaze geruchten verspreid over het fonds, waaruit de aanzienlijke kosten voor de uitwendige restauratie of herstelling van onze prachtige St. Janskerk zouden gevonden worden.

Wij willen die dwaze geruchten geenszins hier opsommen, maar kunnen gemakkelijk het geheim van het fonds ontsluijeren, waaruit die tonnen gouds zullen voortspruiten, benoodigd voor de herstelling van gezegd prachtig gedenkstuk van gothische bouworde.

Elke bisschop namelijk heeft het regt, eene kerk in zijn bisdom tot kathedraal te verheffen. Onder de prerogatieven nu van eene kathedraal behoort, dat alle kerken van het bisdom eene jaarlijksche bijdrage doen tot instandhouding van dat kerkgebouw, en de bisschop kan daarvoor eenen jaarlijkschen omslag naar zijn goedvinden uitschrijven, zonder voorafgaand verlof van den paus.

Wanneer de aartsbisschop van Utrecht dus de kerk van St. Jan te 's Hertogenbosch tot zijne kathedraal verheft, en de kerken van het aartsbisdom van Utrecht, en die van het bisdom van 's Bosch, waarover mgr. *Zwijsen* te gelijk gesteld is, laat kontribueren, dan zullen door de 800 kerken, welke in beide bisdommen p. m. gevonden worden, de kosten gemakkelijk kunnen bestreden worden voor de herstelling van het onderwerpelijk Nederlandsche kunstgewrocht.

*— Uit 's Hage schrijft men ons dd. 29 Dec.: Dezen morgen had hier het volgende treurige voorval plaats: De vrouw van eenen in de Vliersteeg alhier woonachtigen slager was op dien morgen bezig met het aankleeden harer kinderen, toen zij, op eenmaal een mes grijpende, dat op de tafel lag, dit zich zelve in de borst stak, en zich daardoor van het leven beroofde. — Men schrijft de oorzaak dezer noodlottige daad bij haar aan zinsverbijstering toe, hebbende zij reeds vroeger sporen van zielsziekte vertoond.

— Men verneemt dat de ten vorigen jare pas nieuw gelegde brug bij Aalsmeer naar den Haarlemmermeer-polder, door achteloosheid van den brugwachter, die dezelve niet genoegzaam schijnt gesloten [...]gt gedraaid te hebben bij het overtrekken van [een] koppel vee gedurende den nacht is gebroken, waarbij al het vee in het water is gevallen, maar door spoedig aangebragte hulp gered is.

— Gister werd te Amsterdam de eerste aanbesteding gehouden voor het maken van een gedeelte Buitensingelweg en gracht, enz. ten behoeve van het op te rigten Paleis voor Volksvlijt. Bij de opening der inschrijvings-biljetten bleek de heer *A. Vermaes Mz.* te Sliedrecht, voor eene som van *f* 26,683 ingeschreven hebbende, de laagste inschrijver te zijn.

— *Frederico Stefani* heeft een werk in het licht gegeven, getiteld: *Le antichità dei Bonaparte, con uno studio tosrico sulla Marco Trivigiano*, van welk werk, voor rekening van den schrijver, korrespondent lid van het athenaeum van Treviso, niet meer dan honderd exemplaren bij *Giovanni Cocchini* te Venetië gedrukt zijn, en dat een meesterstuk van boekdrukkunst genoemd wordt. De *Patrie* zegt daarover: „Over den oorsprong van den naam *Bonaparte* is veel gesproken en geschreven, doch de oude overleveringen der familie *Bonaparte* en de verhalen van geloofwaardige geschiedschrijvers komen daarin overeen, dat de naam *Bonaparte* uit Treviso afkomstig is. In het oudste dokument, van het jaar 1123, wordt melding gemaakt van een graaf *Hugo*, wiens zoon *Jan Malaparte* is geweest, en de grootvader was van *Jan I Bonaparte*, het bekende hoofd van het geslacht. Deze graaf *Hugo* behoorde waarschijnlijk tot den stam der graven *van Pistoja*, en te beginnen met diens kleinzoon *Jan* is de geslachtsopvolging door onomstootelijke bewijzen aangetoond."

WATERHOOGTE.

Arnhem, 29 *Dec.* 0.20 El; + AP. 7.15. Gew. 2 d.
Keulen, 28 „ 2 v. 10 d. (3 v. 1½ d. Rijnl.)
Gev. 1½ duim. Rijnl.

DUITSCHLAND.

TRIEST, 29 December.

Tijdingen uit China melden dat de zeemagt der Engelschen versterkt is geworden. De heer *Reed*, gevolmagtigde der Vereenigde Staten, was te Hongkong aangekomen. De onderhandelingen der Chineesche regering met Engelands vertegenwoordiger hebben schipbreuk geleden.

BERLIJN, 28 December.

De onlangs gehouden jaarlijksche vergadering van de door *Gustaaf III* gestichte Zweedsche akademie werd door eene bijzondere plegtigheid gekenmerkt. Onder de bij de akademie ingekomen prijsantwoorden bevond zich eene reeks (*Ur Svenska Flottans Minnen*), waarin de lof der Zweedsche vloot werd bezongen. De akademie kende aan deze dichtstukken een harer prijzen toe, en dezen prijs erlangde prins *Oskar*, de tot dusverre onbekende dichter dezer zangen, waarvan eenige voorgelezen brokstukken algemeene geestdrift opwekten. Sedert de akademie haren eersten prijs aan haren stichter toekende, is het nu de eerste maal dat dergelijk geval voorkomt.

Naar men verneemt, zou Engeland zich hoe langer hoe gunstiger gezind toonen voor de Deensch-Duitsche hertogdommen, en heeft lord *Palmerston* aan de kabinetten van Weenen en Berlijn als zijne meening te kennen gegeven, „dat het gedeelte van Sleeswijk, waar Duitsch wordt gesproken, deel behoort te hebben aan den toestand, waarin de hertogdommen Holstein en Lauenburg zullen worden geplaatst."

De Lubecksche regering heeft bij eenige Hamburger huizen eene leening van 600,000 thlr. aangenomen. Men weet, dat de onderhandelingen deswege te Berlijn tot geen gunstig resultaat hebben geleid.

KEULEN, 28 December.

Het officiële dagblad van Gotha behelst een besluit, betreffende de zamenstelling van het ministerie, te rekenen van af 1 Jan. e. k. Het ministerie zal namelijk van dien tijd af verdeeld zijn in twee sektiën, waarvan eene voor het hertogdom Coburg en het andere voor Gotha, zullende elk der beide sektiën in een der twee hoofdsteden gevestigd zijn. De aangelegenheden van algemeenen aard voor beide hertogdommen zullen bestuurd worden door die van de twee sektiën, welke door den president van den ministerraad voorgeschreven worden.

In de redevoering, waarmede de president van den nationalen raad, de heer *Keller*, de winterzitting van de Zwitsersche bondsvergadering gesloten heeft, wordt uiteen gezet, dat de vergadering, door de herkiezing der leden van het uitvoerend bewind en der regtelijke magt, op eene ondubbelzinnige wijze de toepassing der beginselen van de konstitutie van 1848 heeft goedgekeurd en dat zij door zich in het geschil met Waadland kompetent te verklaren, het aanzien van den bond heeft gehandhaafd. Voorts verklaarde de president, dat de vergadering, tenzij buitengewone omstandigheden daarin eene verandering mogten brengen, niet vóór de gewone zitting in Julij zal bijeen geroepen worden en dat de zittingen alsdan in het bondspaleis zullen plaats hebben.

Het edel metaal blijft naar Hamburg toevloeijen. De overvloed aan geld is thans daar zelfs zoo groot, dat de kommissie, benoemd voor de beschikking der gelden van de staats-diskonto kas, tegen een onderpand van goederen, het door de Oostenrijksche nationale bank versterkte bedrag bijna niet meer ten behoorlijken nutte weet aan te wenden. Men verzekert derhalve ook, dat deze vrije stad op dit oogenblik in onderhandeling is met de regering van Lubeck, om aan laatstgemelde stad voor een jaar lang, ruim een millioen mark banko te leenen, ten einde hierdoor in de ongelegenheden te voorzien, waarin de Lubecksche handelsstand vervallen is ten gevolge van de vele faillissementen in Zweden.

ENGELAND.

LONDEN, 28 December.

Dezer dage is er hier een geding geëindigd, dat tusschen den koning van Hannover en koningin *Victoria* niet alleen, maar zelfs reeds tusschen de vorige vorstelijke hoofden van het Britsche en Hannoversche huis werd gevoerd, over het bezit van een groot deel der kroondomeinen, die in den Tower bewaard worden. Deze zaak was altijd op de lange baan geschoven, 't geen de tegenwoordige minister lord *Clarendon* niet overeenkomstig de eer van Engeland rekende. Er is eene kommissie van drie der voornaamste Engelsche regtsgeleerden benoemd, om de zaak uit te maken, en deze heeft de regten van Hannover erkend, zoodat een groot deel der kroonjuwelen, men zegt ter waarde van 20 millioen gulden, door den Tower zou moeten worden afgestaan.

De ministeriele *Observer* deelt eene beschouwing mede over de Indische bill, welke door lord *Palmerston* aan het parlement zal worden voorgelegd. Het kabinet, „zegt de *Observer*", heeft eindelijk besloten de moeijelijke Indische vraag in al haren omvang te behandelen. Er heerschte omtrent deze aangelegenheid gedurende geruimen tijd een groot verschil van gevoelen onder de leden van het kabinet. Sommigen waren voor het instellen eener kommissie, om de verhouding tusschen de regering en de Oostindische kompagnie te onderzoeken, terwijl lord *Palmerston* voor eene geheele organisatie gestemd was. Hij heeft een afschuw van een vreesachtig optreden en heeft door langdurige ondervinding geleerd, dat een stoute politiek de beste is.

Wat de Oostindische kompanjie aangaat, daarin heeft hij zijnen wil doorgezet en de regering zal zich spoedig verklaren, welke maatregelen zij nemen wil. Naar hetgeen men daaromtrent verneemt, is het niet moeijelijk na te gaan, welke de plannen der regering zijn. De nadeelen en ongerijmdheden eener dubbele regering waren reeds lang bekend; de jongste Indische opstand heeft die slechts in helderder licht geplaatst. De heer *Vernon Smith* klaagde in het Parlement dat hij zelf geen brief naar Indië kon zenden, zonder die aan de Oostindische kompanjie voor te leggen; hij vergeleek dat ligchaam bij een paard, dat behoefte had om de sporen te gevoelen, wilde het eene voorwaartsche beweging maken. Op dit niet zeer vleijend beeld, werd door de kompanjie geantwoord, dat veeleer het departement van den heer *Vernon Smith* de sporen behoefde en dat de kompanjie eerder beteugeld dan aangespoord moest worden. Deze twee tegen elkander overstaande verklaringen toonen reeds het onhoudbare van den tegenwoordigen toestand aan. De bill van lord *Palmerston* zal alzoo de strekking hebben, om de kompanjie als kontrolerend ligchaam af te schaffen en te doen vervangen door eene instelling, welke bepaaldelijk onder de regering en verantwoordelijk tegenover het parlement zal zijn.

Er zal een sekretaris van staat benoemd worden uitsluitend voor de Indische aangelegenheden, die de nieuwe instelling, welke in hare regeling veel van die der admiraliteit zal hebben, ter zijde zal staan. De grootste moeijelijkheid zal zijn een daartoe geschikt persoon te vinden.

Het is aan geen twijfel onderworpen, dat deze bill met hevige tegenkanting zal te worstelen hebben, maar het kan als zeker worden beschouwd, dat zij zal worden aangenomen, hetzij in deze of in de volgende zitting. De Oostindische kompanjie is een ligchaam van onbegrensden invloed. Vele der aristokratische familien van dit rijk staan met haar in naauwe verbinding en zij zullen geene verandering van een stelsel willen, dat eene zoo schoone gelegenheid aanbiedt, om de jongere leden der familie te verzorgen. De Manchester-school is daarentegen geheel voor de hervorming.

De berigten uit Bombay omtrent het ontzet van Lucknow, behelzen weinig meer dan reeds gisteren per telegraaf is medegedeeld. Het aantal manschappen, dat in de gevechten van den 13. tot den 17. gedood of gewond werd, bedraagt 5 en 37 officieren en ruim 300 soldaten. De wegen zijn op verschillende plaatsen door de opstandelingen onbruikbaar gemaakt. Uit Delhi had men niets nieuws vernomen; de Engelsche soldaten bleven er zich ontevreden betoonen over de gematigdheid van het bestuur; even als de Europesche bevolking verwachtten zij eene krachtige wraakoefening; de regering echter wil slechts straffen, iets dat haar zeer aan de aanmerkingen der Engelsche pers blootstelt.

Wat den opstand betreft, is met de inneming van Delhi en het ontzet van Lucknow het moeijelijkste achter den rug. Met Delhi viel het zedelijk centrum van den opstand; — Lucknow was er het militair bolwerk van, en het kan niet anders, of het moet een geweldigen indruk op de inlanders maken, dat deze groote wapenfeiten ten einde gebragt zijn door de troepen, die bij het uitbreken van den opstand in Indië aanwezig waren. Dit laatste neemt evenwel niet weg, dat ook de nieuw aangekomenen werk genoeg zullen hebben, met in de opgestane provinciën alle rebellen op te sporen en te straffen, met de overheid in haar gezag

te herstellen en de inlandsche regementen te vervangen, tot zoolang omtrent de toekomstige organisatie van het Indisch leger een besluit genomen is. Vooral in Oude zullen zij nog werks genoeg hebben, want dat is eigenlijk het brandpunt, het broednest van den opstand geweest, en is dat geheel onderworpen, dan is onze magt in Indië nieuwe kracht bijgezet.

De *New-York-Herald* meldt, dat *Walker* aan het hoofd van 140, met miniégeweren gewapende vrijbuiters te Greytown ontscheept is, nadat hij 45 zijner manschappen aan de monding der Colorado had aan land gezet, welk detachement zich van het eilandje Leap meester maakte en 20 man vijf mijlen verder de rivier opzond, waar zij zich in het fort *Anderson* vestigden. *Walker* zal zich niet verder wagen voor hij versterking ontvangt, welke het niet te denken is dat hem gemakkelijk zal bereiken. Het blad meent, dat hij het, bij den geest der bevolking van Greytown en bij den geringen voorraad dien hij met zich bragt, geen vijf of zes weken zal uithouden.

Uit Mexico verneemt men, dat de klerikalen te Tampico den 15 Nov., door eene hoogst verraderlijke rol te spelen, die rust verstoord hebben. Generaal *Moreno* met verscheidene officieren en beambten was op een feest genoodigd, door zekeren don *Baldomar* en andere zaâmgezworenen gegeven. Terwijl men aan den disch zat hieven eenige omgekochte soldaten en kruijers oproerkreten aan, en maakten zich van de genoodigden meester, vaarvan echter eenigen ontkwamen en maatregelen namen, om de orde te herstellen. Don *Baldomar* werd gedood.

In Yucatan was de toestand nog dezelfde.

LONDEN, 29 December.

De *Times* deelt eene depêche mede uit Triest van den 28. Dec., bevattende tijdingen uit China. De Engelsche vloot zou de rivier van Kanton opzeilen, doch de aanval op de stad zou niet onmiddelijk plaats hebben.

De *Morning-Post* voegt er bij, dat de operatiën zich alleen tot Kanton zouden bepalen; maar als dit niet voldoende was, om de Chinezen tot andere gedachten te brengen, men maatregelen tegen Peking zou nemen.

De *Globe* deelt eene depêche mede, over Suez ontvangen, gedagteekend van den 22 Dec., meldende, dat de generaal *Ashburton* zich in Indië gereed maakte, om aan boord van de Ava, naar China te vertrekken, en dat na zijne aankomst de aanval op Kanton [illegible]

De *Times* spreekt van de terugkomst van lord *Stratford de Redcliffe* uit Konstantinopel, en beweert, dat die staatsman dien gezantschapspost niet verder zal bekleeden.

Uit Nieuw-York zijn berigten tot den 18. Dec. De paketboot had een millioen dollars aan specie aangebragt. De geldmarkt was weder goed; de meel- en graanprijzen waren gedrukt, en de boomwol was $^{1}/_{2}$ cent lager genoteerd.

Op het voorbeeld van New-York zullen de banken in Albany en Newhaven hare betalingen in specie hervatten, even als die te Boston.

— 29 *Dec.* Geo. $93^{1}/_{2}$; Sp. $1^{1}/_{4}$ pCt. $26^{1}/_{8}$; Russ. 5 pCt. $107^{1}/_{2}$; $4^{1}/_{2}$ pCt. $97^{1}/_{2}$; Holl. 4 pCt. $97^{1}/_{2}$; $2^{1}/_{2}$ pCt. $64^{1}/_{2}$; Peru $4^{1}/_{2}$ pCt. $76^{1}/_{2}$; Sard. 5 pCt. 85; Mex. $20^{1}/_{2}$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 December.

Naar men verzekert zal morgen in den Raad van State, onder voorzitterschap des keizers de opheffing der interestwet van 1807 definitief besproken worden.

Behalve over de duels, die in den laatsten tijd bij het leger eene soort van epidemie zijn geworden, heeft men nu ook zeer te klagen over de menigte zelfmoorden. De regering heeft dan ook ten zeerste haren dank en tevredenheid betuigd aan een kolonel, die in krachtige dagorders die onzinnige handelingen als lafhartig geschandvlekt had.

Prinses *Bacciochi* heeft, naar men verhaalt, twee paardjes van zeer klein Noorweegsch ras gekocht, om die op nieuwjaarsdag met eene kleine kalês den keizerlijken prins ten geschenke te geven.

Uit Londen meldt men als het resultaat eener konferentie van lord *Palmerston* en den heer *de Persigny*, dat lord *Strafford* de Redcliffe bepaald niet naar Konstantinopel zal terugkeeren.

De vermindering van het diskonto in Engeland, betere tijdingen uit de Vereenigde Staten, het verminderen der finantiële krisis in Hamburg en het Noorden, de gunstige berigten uit Indië, alles vereenigde zich om de beurs in de afgeloopen week in betere stemming te brengen. De rente steeg aanzienlijk en het *Crédit-mobilier*, bewegelijker dan eenig ander effekt, deelde in het algemeen vertrouwen, en door de rijzing der verschillende aandeelen, welke in zijn bezit zijn, is er hoop op een tamelijk dividend, al wordt ook zulk eene aanzienlijke winst niet gemaakt als de twee voorgaande jaren. De direktie laat zich echter nog volstrekt niet uit over het bedrag van het dividend. Dat van de Bank is reeds bekend; dit half jaar zal er 87 fr. per aandeel worden uitgekeerd, 't geen, tegen nominale waarde der aktiën, $17^{1}/_{2}$ pCt. is.

Het baart niet weinig opzien, dat het legitimistische orgaan, *la Gazette de France*, verklaart, dat de laatste gunstige berigten omtrent de bemagtiging van Lucknow geen geloof verdienen en moeten worden beschouwd als een kerstsprookje „opgesteld voor *John Bull*, ter vervrolijking van zijn Kerstfeest." *La Gazette de France* voegt daarbij, dat het de vreugde van het Britsche volk niet wil vergallen en uit dien hoofde niet zal protesteren tegen de echtheid zoowel als de waarschijnlijkheid der laatste berigten. Het *Journal des Débats* maakt de aanmerking, dat het Kerstfeest sedert een paar dagen voorbij is en niets het legitimistische orgaan weêrhoudt om te bewijzen, dat de Britten om den tuin zijn geleid geworden; — dat de generaal *Campbell* Lucknow niet heeft genomen en dat *la Gazette de France* alzoo steeds de hoop blijft behouden om eenmaal Gibraltar en Corfu te bemagtigen.

Aan den *Moniteur de la Flotte* wordt van de Markiezen eilanden geschreven, dat admiraal *Bugol*, die den 16 Aug. in de haven van Taio Hoe aankwam, de Fransche bezetting aldaar behoorlijk van levensmiddelen voorzien en in vrede met de inboorlingen vond. Slechts met één' bijzonder onbeschaafden stam had de scheepsluitenant *Rosenzweig* herhaaldelijk strijd te voeren. Kort na de aankomst van den admiraal was deze stam zelf tot in de Fransche nederzetting doorgedrongen en had er twee meisjes geroofd, om die ter eere van hun gestorven opperhoofd te offeren. De admiraal ondernam daarop, met hulp van bevriende stammen, een' togt tegen deze kannibalen, welke eindigde in een algeheele verwoesting van al de bezittingen van den aangevallen stam. Op verzoek der inlanders werden de broodvruchtboomen en kokospalmen alleen gespaard.

De *Giornale del Regno*, het officieële Napelsche dagblad, levert over de aardbeving van den 16. Dec. weder eenige bijzonderheden. Sinds 1783 is aan het koningrijk zulk een ramp niet overkomen. Hoe het in Napels zelve toeging is reeds vermeld. Om in bijzonderheden te treden met opzigt tot de kleinere zuidelijke plaatsen is ondoenlijk. Te Atessa is de helft der huizen ingestort; te Padula zijn minstens 100 woningen vernield; te Potenza had men 19 lijken opgedolven; te Pellee is de geheele brigade gendarmerie o. a. bedolven; te Polla heeft men 200 dooden van onder de puin gehaald; de regter van Reggio is van uit de puin gered, maar zijne vrouw en 2 zonen waren verpletterd; te Lagonegro zijn alle gebouwen zeer beschadigd; Castelsano is bijna geheel verwoest, en 400 personen zijn er onder de puinhoopen begraven. Sarconi is evenzeer geheel vernield; 30 dooden zijn daar. Te Chiaro Rapone zijn 4, te Maratea is slechts 1 doode. Welke offers er te Lauria, Castelluccio, Rotonda, Vigianello, Santo Arcangelo, Calvera, San Martino, Castranuovo en Senise zijn gevallen, is nog niet bekend. De provincie Campagna heeft 't meeste geleden. Maar ook in de provincie Salerno zijn Tito, Marsico, Nuovo, Laurenzana en Brierza bijna geheel vernield; Vaprola staat nog maar voor de helft; Viggiano, Calvello, Anzi en Abriola zijn zeer geteisterd; de verwoestingen zijn daar nog niet te bepalen; de schade is niet te berekenen, het getal slagtoffers is bij benaasting op te geven. In de beide Kalabriën schijnen de aardbevingen minder te zijn gevoeld. Later heeft men nog herhaaldelijk schokken gehad, met name op den 20., doch dezen waren minder van belang.

Al deze tijdingen hebben in het land een pijnlijken indruk verwekt. De Koning heeft dadelijk den Minister van binnenlandsche zaken bevel gegeven de meest noodige hulp te zenden; de provinciale fondsen zijn beschikbaar gesteld, om de noodlijdenden ondersteuning te verleenen, er is magtiging verleend de gemeente-bosschen te gebruiken, om voor den aanbouw van barakken of woningen, of om voor brandstoffen de benoodigde materialen te verschaffen; aan de gewonden moet bepaalde zorg, aan de van huisvesting beroofden woning, aan de behoeftigen voeding verschaft worden; daartoe zijn van wege het hoofdbestuur, op bevel des Konings, geneesheeren, ingenieurs en soldaten afgezonden, om hulp te bieden; konvooijen met medicijnen, kleederen en allerlei behoeften zijn over land en over zee naar de geteisterde streken gezonden. De intendanten van Salerno en Potenza hebben voor zich naar alle rigtingen meel, linnen en allerlei benoodigdheden met de noodige hulp in zusters van liefdadigheid en troepen doen aanbrengen. Zij hebben een hoofdkomitee voor onderstand gevormd, met nevenkomitees in alle plaatsen, in die, welke weinig of niet geleden hebben, tot het inzamelen van giften, in die, welke geteisterd zijn, tot het uitdeelen van giften en gaven. — De Koning ontvangt dagelijks nadere verslagen en berigten; in den beginne werden die hem per telegraaf medegedeeld.

— 29 *Dec.* Rente kont. 92,50; op tijd 3 pCt. 68,25; Fr.-Oost. Spoorw. 740; Sp. $1^{1}/_{4}$ pCt. $25^{7}/_{8}$; 3 pCt. $37^{1}/_{4}$.

MARSEILLE, 28 December.

Men heeft hier berigten uit Malta, volgens welke wordt bevestigd, dat de Porte de toestemming van de doorgraving van de landengte van Suez niet wil verleenen, vóór dat het eiland Perim door de Engelschen zal ontruimd zijn. Volgens de dagbladen van Malta zouden de Vereenigde Staten deze vordering van Turkije ondersteunen.

De Schach van Perzië heeft de buitenlandsche gezanten, te Teheran gevestigd, uitgenoodigd, om de krooning van zijn zoon bij te wonen. De Engelsche gezant had voor die uitnoodiging bedankt, als meenende dat een ander pretendent regt op den troon had, die zich te Bagdad bevond.

Uit Tunis heeft men het berigt, dat aldaar eene konferentie was gehouden door de ministers van den Beij en de geestelijkheid, waarin besloten is, om de verbeteringen in het bestuur, aan Frankrijk beloofd, te doen plaats hebben.

BELGIË.

BRUSSEL, 29 December.

De Senaat heeft gister ook eene korte zitting gehouden, om de van de Tweede Kamer ingekomen wetsontwerpen te onderzoeken, en die heden in openbare behandeling te nemen.

Uit eene regeringsopgaaf van de uitgaven voor de spoorwegen gedaan blijkt, dat die in België tot den 31. Dec. 1855 in aanleg hebben gekost 179 millioen fr., behalve de jaarlijksche onderhoudskosten; de uitgaven hebben van 1835 tot 1855 beloopen 283 millioen fr. en de ontvangsten in dien tijd 262 millioen; zoodat er daarin een tekort is van 21 millioen; met renten in 't geheel een deficit van 22 millioen fr. Het *passief* der spoorwegen bedraagt in fonds voor konstruktie, dat nog moet geamortiseerd worden $146^{1}/_{2}$ millioen, in voorschotten van den Staat $54^{1}/_{2}$ millioen, te zaam 201 millioen; het *aktief* aan gebouwen, waarden 179 millioen, nog beschikbare kredieten 1 millioen, 't geen met het deficit in de balans van 21 millioen ook te zamen 201 millioen maakt. Men merkt op dat de laatste jaren de besten zijn. De toekomst schijnt dus goed, en de regering maakt de gevolgtrekking, dat de Staat even goed als partikuliere maatschappijen kan exploiteren; de Staat handelt daarbij steeds in het belang van 't algemeen, en de massa's genieten al de voordeelen, welke voortvloeijen uit eene billijke regeling der wederkeerige gemeenschaps-belangen tusschen de verschillende deelen des lands en van die met het buitenland.

TEREGTWIJZING.

Een der bladen van onzen jongst verschenen almanak, en wel het *fac-simile* tegenover bladz. 119, is ons heden gebleken bij misvatting van den eigenlijken oorsprong te zijn ingezonden; welk zelfde misverstaan tevens aan de opneming van dat stuk heeft ten gronde gelegen. Zoo de redaktie de eenvoudige reden geweten had, die het aldaar voorkomende briefje heeft doen geboren worden, gewis de gedachte zou geen oogenblik bij haar zijn opgekomen het te plaatsen.

De redaktie geen ander rigtsnoer willende volgen, dan hetgeen haar tot nog toe geleid heeft — regtschapenheid en kordaatheid — acht het haar pligt o n v e r w ij l d te verklaren, dat het vermelde *facsimile*, als rustende op valschen grond, moet aangemerkt worden als niet geplaatst in den almanak. Zoo doende meent de redaktie vast te houden aan het door haar zich tot wet gestelde beginsel, uitgedrukt in het naberigt, bladz. 122.

UTRECHT, 29 Dec. 1857.

DE REDAKTIE van den Utrechtschen Studenten-Almanak.

ADVERTENTIEN.

*** Armbestuurderen der Nederl. Israëlietische gemeente alhier, brengen ter kennisse hunner stadgenooten, dat, met voorkennis der Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouderen dezer stad, eene *buitengewone* algemeene collecte, ten behoeve hunner armen zal gehouden worden *op Donderdag den* 31. *December e. k.*

De behoeften der aan hunne zorgen toevertrouwde armen zijn te algemeen bekend, dan dat het noodig zoude zijn, hieromtrent in bijzonderheden te treden; een enkel beroep op de bekende liefdadigheid van Utrechts ingezetenen mag dus voldoende geacht worden, ten einde op milde gaven, tot leniging van het lot van vele behoeftige natuurgenooten te mogen rekenen.

*** Heden overleed Vrouwe CORNELIA ADRIANA VAN EELDE, Echtgenoote van

Jhr. J. VAN HAEFTEN.

Utrecht, 28 December 1857.

*** Gevoelig voor de menigvuldige blijken van deelneming, bij het overlijden zijner Echtgenoote, betuigt de ondergeteekende zijnen opregten dank.

Abcoude, 29 Dec. 1857.

I. J. VAN VOORTHUYSEN, Burgemeester.

Utrechtsche Schouwburg.

*** Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur,

Hoogduitsche Opera.

Diploma's en Vrijbilletten niet gangbaar.

EENIGE Gastvoorstelling van Mevrouw

Carolina Lehmann,

en Gastvoorstelling van den Heer

LIEBERT,

Eerste Tenor van het Stads-Théater te Breslau.

Op MAANDAG 4 Januarij 1858,

DE

HUGENOOTEN.

Groote OPERA in Vijf bedrijven, van SCRIBE, Muziek van MEYERBEER.

Gemonteerd door den Régisseur H. BEYER.

De Pausering na het Derde Bedrijf.

Om de uitgebreidheid der voorstelling aanvang ten 7 ure.

PRIJZEN DER PLAATSEN. Loges *f* 3.00. Parquet *f* 2.50. Parterre en 1e Amphithéater *f* 1.50. 2e Amphithéater *f* 1.00. Galerij *f* 0.75.

H.H. Militairen in uniform.

Loges *f* 2.50. Parquet *f* 2.00. Parterre *f* 1.00. 2e Amphithéater *f* 0.75. Galerij *f* 0.50.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, en, op den dag der voorstelling, aan den Schouwburg van 11—3 ure.

HOUTVERKOOPING.

*** De Notaris J. C. SCHADEE, zal op Dingsdag 5 Januarij 1858, des voormiddags ten 10 ure, op *HOOG-CANJE*, nabij het Station van den Rhijn-Spoorweg in de gemeente Zeyst, publiek verkoopen: Eene aanzienlijke partij DEKSPARREN, REKHOUTEN, BOONSTAKEN, BLOEMSTOKKEN, gerooide SPARREN en BRANDHOUT.

*** Men zal op Zaturdag den 16 Januarij 1858, des middags ten een ure precies, in het lokaal van Verkoopingen te Utrecht, in het openbaar verkoopen:

N°. 1. Eene HOFSTEDE, bestaande in een Huis met Achterhuis, Stalling, twee Schuren, Bergschuur, Schapenhok en twee Bergen, benevens Tuin, Bleekveld, Bouwland, Heide en Weg, te zamen groot 12 bunders, en ongeveer 16 roeden, staande en gelegen te Maartensdijk in het dorp aan de noordzijde van den Kerkweg.

N°. 2. Vijf bunders, 27 roeden en 50 ellen BOUWLAND en HEIDE, gelegen als voren.

N°. 3. Een stuk WEILAND groot 4 bunders, 82 roeden, gelegen als voren, doch aan de zuidzijde van den Kerkweg.

N°. 4. Elf bunders en ongeveer 27 roeden BOUWLAND, DRIEST, HEIDE en WEG, gelegen als voren, achter n°. 2.

De percelen 1 tot 4 zullen eerst afzonderlijk en daarna te zamen worden geveild.

N°. 5. Een stuk WEILAND met weg, groot 3 bunders, 99 roeden, gelegen als voren, in den Ruigenhoek.

Alles te aanvaarden 1 Februarij 1858.

Breeder bij aanplakbilletten beschreven, te bezigtigen als daarbij is vermeld, en nader onderrigt te bekomen, ten Kantore van den Notaris DWARS.

*** Tegen 1° Mei e.k. biedt men **te Huur** aan in Utrecht, een HUIS op een goeden stand, bestaande in: zes Kamers, Keuken, Kelder, ruimen Zolder, Dienstbodenkamer en vele gemakken, allen nieuw behangen. Adres onder lett. A. met franco brieven bij den Boekhandelaar J. H. SIDDRE, Oude Gracht te Utrecht.

Te Huur met 1 Mei 1858:

*** Een net betimmerd HEERENHUIS, op het best gedeelte der stad; beneden 2 groote, 2 gewone en 1 kleine Kamer, gestukadoord enz., voorts Keuken, Kelder, Plaats en klein Tuintje; boven een Logeer- en Meidenkamer, Zolder enz. Huurprijs *f* 550.— Adres Bureau dezer Courant letter Y.

OESTERBERIGT.

*** B. VAN ROSSUM berigt haren geëerden begunstigers, dat bij haar te bekomen zijn: Versche ENGELSCHE, TEXELSCHE en ZEEUWSCHE OESTERS; en alle soorten van VISCH.

Het 5e Huis van de Stadhuisbrug.

*** Bij de Uitgevers L. E. BOSCH & ZOON, Korte Nieuwstraat, en verder bij alle solide Boekhandelaren, zijn voorhanden de volgende Jaarboekjes:

UTRECHTSCHE VOLKS-ALMANAK VOOR 1858,

Prijs *f* 1.— (ingenaaid in zwaren omslag).
In karton met geperste band . . . . *f* 1.30.
Verguld op snede in id. . . . . - 1.80.

Deze Almanak is verrijkt met het portret van Z. Exc. Mr. D. J. VAN EWIJCK VAN OOSTBROEK EN DE BILT, Oud-Kommissaris des Konings in de provinciën Drenthe en N. Holland, Minister van Staat, President Kurator der Utrechtsche Hoogeschool, en met drie plaatjes, voorstellende de vroegere Wittevrouwenstraat, den Plompetoren en de Cellulaire gevangenis.

Behalve het gewone Voorwerk: *de kalender*, *spoor- diligence- en stoombootdiensten*, *opgave van de namen der leden van verschillende besturen*, *van rijks of andere inrigtingen* en *statistiesche opgaven*, bevat dit Jaarboekje een belangrijk MENGELWERK, als: *Lodewijk in Utrecht*, door L. E. Bosch Sr., met een bijgevoegden *brief* over Koning Lodewijk door Dr. Wap; *de Noordzijde van Utrecht* door L. E. Bosch Sr.; *Utrecht en Oudewater* door Dr. R. C. H. Römer; *de oorsprong van de Lek* door Ds. R. H. Graadt Jonckers; *Statistiek der bevolking van Utrecht*; *Geschiedkundig overzigt der Utrechtsche Courant* door Jhr. Mr. J. L. B. de Muralt; Levensschetsen van Mr. *v. d. Hagen v. d. Heuvel* en Prof. *Goudoever*; *Tentoonstelling van Oudheden* in 1857; *de Tombe der Amstels te Ysselstein*, Gedichten van de Heeren Dr. *Römer*, *de Greuve*, *v. Dobben*, Ds. *G. Jonckers*, *v. d. Bergh*, enz.

Bij bovengemelde Uitgevers zijn ook weder in groote menigte voorhanden, de alom getrokken, om inhoud en nette uitvoering zoozeer gezochte

NIEUWE

UTRECHTSCHE ALMANAKKEN

VOOR 1858.

De eerste oplage van 12,000 Exemplaren uitverkocht zijnde is eene tweede moeten ter perse gelegd worden. Deze is thans gereed, waardoor dan ook weder aan de menigvuldige aanvragen dadelijk kan voldaan worden.

Uittreksel uit de *Utrechtsche Courant* van 21 Oktober 1857.

Dit jaar heeft er eenige verwarring plaats gehad in de Utrechtsche paardenmarkte. De NIEUWE UTRECHTSCHE ALMANAK is daarom ter regter tijd gekomen, om die te herstellen, waardoor eenige mar- zoekers onaangename teleurstellingen hebben moeten ondervinden, doch ook tevens de reeds lang bestaande dwaling, die algemeen heerschte, is hersteld. Burg. en Weths. hebben thans de orde, bij eene kennisgeving, in ons nommer van eergister opgenomen, in de markten opentlijk hersteld, zoodat men daarop alleen te letten hebbe, en dus enkel de markten zullen gehouden worden, op de dagteekeningen, die door den *Nieuwen Utrechtschen Almanak*, uitgave *L. E. Bosch en Zoon*, *(Korte Nieuwstraat)* worden aangegeven.

No. 1 groot 208 pag. . . . . **15 Cents**
„ 2 „ 176 „ . . . . **12** „
„ 3 „ 144 „ . . . . **10** „
„ 4 „ 112 „ . . . . **25** „

De Groote **Schrijf-Almanak** in perkament . . . . **40** „
„ „ id. „ groen perkament. . . . . **50** „
„ Kleine id. „ „ (HET SMOUSJE) . **30** „

Het **Kostertje**, een voor ieder geschikt zakkalender, in groen perkament dat in de portemonaye's of portefeuilles kan gedragen worden . . . . . . **10** „

De Groote **Kantoor Plak-Almanak**, waarop alle groote feestdagen met rood gedrukt voorkomen, zoo van ouds-her geschikt voor alle kantoren, **10** „

OESTERS, ZALM, en CASTANJES BERIGT.

*** W. VAN BROEKHUIJZEN, in de Fijnmarkt te Utrecht, heeft heden aangekregen eene EXTRA partij groote gespeende versche ZEEUWSCHE, TEXELSCHE en ENGELSCHE OESTERS; vette gerookte WINTERZALM, opregte *Engelsche Bokking* en dito *Sprot*; fijnzoute, gemarineerde en Bootsmans *Winterharing*, beste blanke gebeukte *Leng* en *Rond Stokvisch*; *Bergsche Anchovisch*, groote *Spaansche* uitgezochte *Castanjes* à 12½ Cts. per 5 ons; *Malaga Citroenen*, *Limoensap*, *Sardines* à l'Huile; geconserveerde *Zeekreeften*, *Paling* in gelei en alle soorten van *Minerale Wateren*; echt *Pilnauer Bitterwater* en fijne *Engelsche Bieren*.

OESTERBERIGT.

*** De Wed. H. KOENDERS berigt aan hare geëerde begunstigers, dat zij heeft ontvangen eene lading versche Texelsche, Zeeuwsche en Engelsche OESTERS, die vet en blank zijn, en voor eene civiele prijs; alsmede gemarineerde Haring, Bootsmans-Winterharing, Paling in het zuur, opregte nieuwe Zoutevisch, fijne gemalen Leng, Bergsche Anchovisch, opregte Engelsche Sprot en dito Bokking, fijne Engelsche Bieren, enz.

*** M. PETRI, het 2e Huis op de Vischmarkt bezijden het Stadhuis, heeft weder als de vorige jaren uit zee aangekregen, de Eerste **Nieuwe Zoutevisch** à 17½ Cts. per 5 ons, Wintervisch 15 en 12½ Cts. per 5 ons, echte Bootsmans WINTER- en MAATJESHARING, extra nieuwe blanke gemalen LENG, dito RONDVISCH, echte BERGSCHE ANCHOVISCH à *f* 1,— per 100 stuks, HARING in het zuur; MINERAAL- en BITTERWATER; en verder al wat tot zijn vak behoort.

Utrecht, den 29. December 1857.

NIEUWE ZOUTEVISCH.

*** P. VAN DEN BOSCH, naast het Stadhuis, berigt, als vorige jaren ontvangen te hebben de Eerste **Nieuwe Zoutevisch**, extra blank, à 15 en 17½ Cts. de 5 onc, alsmede eene partij keurig uitgezochte fijne HARING, zoo als die weinig in den handel voorkomen, à 8 en dito gemarionneerde Haring à 12½ Cts. het stuk; fijne gemalen LENG enz.

Marktberigten.

Schiedam, 29 Dec. Granen. Verkocht. Rogge: 144 ℔ Archangel *f* 175 6/w., en 142 ℔ Petersburg *f* 157 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 18,00. Jenever id. *f* 18,50. Amsterd. proef *f* 19,75, zonder de belasting. Spoeling *f* 2,00 per ketel.

224. Staats-Loterij.

Vierde Klasse. 26 Lijst. No. 16515 *f* 1500.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (Zonnetijd.)

Dec.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerking
			N. ℔						
29	2	zw.	0.5	775.01	41.2	+ 5.4	0.94	0	Betr. nevel[illegible]
	10	zw.	1.0	76.02	39.4	+ 5.8	1.00	0	Betrokken[illegible]
30	8	zw.	0.5	76,55	36.7	+ 4.1	1.00	0	Betr. [illegible]

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 29 December 1857.

Fonds	Rente		Koers		
NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	2½	pCt.	63 3/8	63 7/16	[illegible]
dito dito	3	„	75	75 1/8	[illegible]
dito dito	4	„	96 7/16	96 1/8	[illegible]
Amortisatie-Syndikaat	3½	„	90		
Handelmaatschappij .	4½	„	136 1/4	136 3/4	136[illegible]
Oost-Indische Leening	4	„	95		
BELGIE.					
Certifik. bij *Rotschild*	2½	pCt.	51 3/8		
SPANJE.					
Obligatiën	1½	pCt.	25 7/16	25 9/16	[illegible]
Oblig.	3	„	42 1/2	42 3/4	
Binnenl. Schuld . . .	3	„	36 3/4	36 13/16	
Amortisable			5 9/16		
Bewijzen Koepons . . .			5		
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	44 11/16	44 13/16	[illegible]
dito 1856.	3	„	43 3/4	43 7/8	[illegible]
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	104	104 1/8	104
Obligat. 1828 & 1829	5	„	102 1/2		
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	91	91 1/8	
Cert. bij *Stieglitz* . . .	4	„	82 5/8		
dito 5e Serie	5	„	94 1/2	94 5/8	
dito 1855 6e Serie. . .	5	„	97 1/2	97 3/4	97[illegible]
dito Adm. te Lond.	4½	„	94 3/4		
Inschr. in Assign. . .	6	„	63 1/4		
Cert. van Assign.	6	„	64 1/4		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			149 1/4	149 3/4	
Obligatiën.	4	pCt.	76 3/8	76 1/8	76[illegible]
PRUISSEN.					
Oblig. te Lond.	4½	„	96		
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek . . .	5	„	72 13/16	73 1/8	
Oblig. Rente Am. . .	5	„	86 3/4	86 7/8	
dito dito Nat. 1854.	5	„	75 5/16	75 1/8	
dito dito	2½	„	37 3/4	37 7/8	
AMERIKA.					
Ecuad. Oblig. 1855 .	100 £		13 3/8	13 7/8	
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	4¾	„	29 1/2	29 3/4	
Grenada, Oblig. . . .	3¼	„	19 1/2	19 5/8	
Mexiko. Obl.	3	„	18 7/16	18 7/8	
N.-Am. Illin. Spw. Aand.			90		
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	82	81 5/8	

Gedrukt bij L. E. BOSCH en ZOON.

Bijvoegsel bij No. 308
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Vervolg en slot der zitting van Donderdag avond 3 Dec.

Art. 113. Behoudens hetgeen elders in dit reglement is bepaald, zijn aan de goedkeuring van Gedep. Staten onderworpen:

1. De besluiten tot het daarstellen van nieuwe of buitengewone werken, of tot verandering van de bestaande, tenzij de goedkeuring der hooge regering vereischt wordt.

2. De besluiten tot het vervreemden, bezwaren of onderhandsch verhuren der eigendommen van het waterschap, het sluiten van geldleeningen en het aangaan van dadingen.

3. De besluiten tot het voeren van een regtsgeding, uitgenomen wanneer het geldt een regtsgeding tegen het Rijk of tegen de provincie.

4. De besluiten tot aanvaarding van erfstellingen, legaten en giften.

5. Alle overeenkomsten, met gemeente- of waterschaps-besturen aangegaan.

6. Alle overeenkomsten, waaruit verpligtingen van blijvenden aard voor het waterschap voortvloeijen.

7. De bepaling van den in art. 97, al. 2, bedoelden maatstaf van afkoop.

De heer *Bastert* acht het bepaalde bij punt *a* omslagtig voor Gedep. Staten en moeijelijk voor het bestuur. Als bv. een polderbestuur een steenen schoeijing wilde maken in plaats van een houten, zou het dan eerst de goedkeuring van Gedep. Staten moeten vragen.

De *Voorz.* merkt aan dat de beteekenis is: dat als zoodanige werken of veranderingen worden daargesteld, die in zekeren zin als veranderingen in de inrigting van het waterschap kunnen worden beschouwd, die goedkeuring zal noodig zijn; bv. als men in plaats van een duiker een groote sluis wil maken.

De heer *de Heus* vraagt of die goedkeuring ook zou moeten gevraagd worden als men een stoomwerktuig wilde plaatsen in plaats van de in gebruik zijnde werktuigen.

De *Voorz.* gelooft dit wel, doch zegt, dat de algemeene wet dit reeds beveelt.

De heer *Bastert* meent dat Gedep. Staten als het art. zoo blijft, zullen worden overstelpt met aanvragen om goedkeuring tot verandering van werken. Om die aanvragen met kennis van zaken te beoordeelen, zou er wel weder een provincialen opzigter noodig kunnen zijn, daar Gedep. Staten onmogelijk overal *in loco* kunnen zijn. Spr. acht deze bepaling alweder in strijd met de onafhankelijkheid der waterschapsbesturen.

De *Voorz.* zegt dat als Gedep. Staten begrepen dat die [illegible] art. vielen, zij dat [illegible] noodig aan de besturen eene cirkulaire ter uitlegging van die bepaling doen toekomen.

De heer *Pabst* gelooft dat het plaatsen van stoomwerktuigen hiermede niet in verband staat. Wil men veranderingen uitvoeren dan, zegt Spr., moeten die in de begrooting worden opgenomen, en zullen Gedep. Staten dus reeds van zelf er over oordeelen. Spr. vraagt dus waarom in dit art. iets bepaald moet worden omtrent die veranderingen. Gedep. Staten hebben in allen gevalle het toezigt en zullen die dus toch moeten goedkeuren.

De *Voorz.* gelooft, dat, als de toestemming tot het plaatsen van stoomwerktuigen afhangt van het opnemen der bepaling gelijk zij nu is, hij nog krachtiger er op moet aandringen, dat zij blijve gelijk zij is, wijl hij het van uitnemend gewigt acht, dat zij niet geplaatst kunnen worden zonder toestemming van Gedep. Staten, daar de meerdere waterafvoer van grooten invloed kan zijn op den gemeenschappelijken boezem.

De heer *Pabst* zou Gedep. Staten gaarne geven het vermogen, om, waar nieuwe werken worden aangelegd, daarover te oordeelen, maar niet om zich te mengen in de verbeteringen van wat bestaat; worden dáárdoor de regten van derden benadeeld, dan zullen deze wel opkomen en zich tot den regter wenden.

De *Voorz.* meent dat dan juist het oordeel zou komen aan eene magt die met de zaak niet te maken heeft; de regter zou over die zaak ook geen oordeel kunnen vellen dan alleen als eene bestaande overeenkomst geschonden ware.

De heer *v. Beeck Calkoen* meent dat men wel zou doen te lezen: »tot verandering in den *aard* en de *inrigting* van de bestaande."

De heer *v. Hoijtema* zegt, dat met die lezing juist nietige zaken aan de goedkeuring van Gedep. Staten zouden worden onderworpen en de belangrijke dikwijls niet; over eene inwendige verandering aan den molen zullen nu Gedep. Staten moeten oordeelen, want dat behoort tot de *inrigting*, over de verplaatsing evenwel, die met de strekking, met het doel van het werk in verband staat, niet. Spr. gelooft dat men de bepaling in het art. in gezonden zin behoort op te vatten, en zegt dat dan bedoeld worden die werken, die tot nadeel kunnen strekken, en daarover is het wenschelijk dat Gedep Staten oordeelen

Op verlangen van den heer *Bastert* in stemming gebragt wordt het art. met 23 stemmen tegen die de HH. *Pabst*, *Bastert* en *de Heus* aangenomen.

De verg. wordt alsnu verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

Zitting van Vrijdag 4 December.

Tegenwoordig zijn 24 leden. Afwezig de heeren *Laan*, *Kien*, *v. Asch v. Wijck*, *Lagerwey*, *v. d. Poel*, *Ackersdijck*, *de Louter*, *v. Bel*, *v Hardenbroek*, *Harmsen*, *Vos*, *de Kock*, *Strick v. Linschoten*, *v. d. Poll*, *Hartjens*, *Ram* en *de Geer v. Oudegein*.

Is ingekomen een adres van *G. de Bruijn*, aannemer van openbare werken te Wijk bij Duurstede, houdende klagten omtrent de wijze, waarop Gedep. Staten in zake eene aanbesteding van het onderhoud van den weg van Utrecht naar Cothen zouden zijn te werk gegaan, door de noodige publiciteit niet aan de zaak te geven, en adressant, hoewel de laagste inschrijver, de aanneming niet te gunnen, en in plaats van daarna tot eene herbesteding te zijn overgegaan, het onderhoud ondershands te hebben aanbesteed aan den door hen begunstigden vroegeren aannemer, enz.

Den *Voorz.* komt het voor, dat de man, die de onbeschaamdheid zoover drijft, van een dergelijk stuk tot de verg. te rigten, dat bovendien zoozeer in strijd is met de waarheid, verdient, dat hier openlijk van de zaak melding wordt gemaakt, en Spr. wenscht daarom mede te deelen, wat er van die zaak is. Spr. zou anders voorstellen het adres te verzenden naar Gedep. Staten. Wat omtrent de publiciteit gezegd wordt, noemt Spr. eene bepaalde onwaarheid. Spr. heeft vóór zich liggen de bekendmakingen, geplaatst in de Utrechtsche Courant van 5 en 12 Nov. (de aanbesteding was den 21 Nov.), en in die bekendmaking staat ten slotte, dat de bestekken en voorwaarden, waarnaar de aanbesteding zal plaats hebben, ter lezing liggen te Utrecht ter prov. griffie, en ter plaatse, waar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken ter lezing gelegd worden; te Vreeswijk, in het logement bij *van Reenen*; te Wijk bij Duurstede in het Schippershuis, en overigens in de regthuizen van Bunnik, Cothen, Odijk en Werkhoven. Spr. heeft voor zich den brief van den griffier, waarbij aan de burgemeesters van die plaatsen die bestekken worden toegezonden, ten einde die in hunne gemeenten voor te leggen. Dat zij bekend waren is ook gebleken, want bij de aanbesteding was konkurrentie genoeg. De aanneming, zegt Spr. verder, was *f* 150 hooger dan de begrooting, doch al ware dit zoo niet geweest, dan had men in den persoon des aannemers met zijne borgen reden genoeg gevonden voor de inprobatie. De adressant toch was niet de ware aannemer, maar de eerste borg, een zeker in de prov. zeer bekend, Spr. zou bijna zeggen, zeer berucht persoon, *H. de Vriend*, een gewezen burgemeester, een man, met wien Gedep. Staten niet wenschen in aanraking te komen, en het plaatsen van diens naam als borg zou reden genoeg wezen om de aanneming niet te gunnen. Maar de aannemer heeft ook, vervolgt Spr., [illegible] van ongeschiktheid, want bij eene vroegere aanneming door hem van het maken van een anderen weg heeft men zoovele moeijelijkheden ondervonden, dat het niet dan met de grootste moeite gelukt is, dien in een goeden toestand te krijgen, en in het verslag van den hoofdingenieur werd deswege geklaagd, dat allerlei specie door elkander er op geworpen werd, zoodat het meer geleek naar eene verzameling van vuilnis, dan naar het maken van een weg. Spr. zou na dit alles voorstellen, het stuk ter zijde te leggen, zonder meer.

De heer *Menso* gelooft dat de verg. zich overtuigd zal houden, dat wat in het adres gezegd wordt, in strijd is met de waarheid; de beschuldiging is bovendien zoo, dat zij geene overweging verdient, en het zou Spr. voorkomen, dat de Voorz. het adres te veel eer heeft bewezen, door tegenover die ellendige klagten eenige verantwoording te geven, en als de Voorz. dadelijk had voorgesteld het ter zijde te leggen, het beneden de waardigheid van Gedep. Staten achtende er over te spreken, hij, Spr. zoude hebben voorgesteld, zulks bij akklamatie aan te nemen.

De heer *Broers* zou wenschen dat bij het besluit gevoegd werd, dat, na de gegevene inlichtingen door den Voorz., de verg. besluit, het adres ter zijde te leggen.

De *Voorz.* heeft nog verzuimd het laatste punt toe te lichten, en zegt, dat toen de aanneming *f* 150 boven de raming ging, terwijl eene genoegzame konkurrentie aanwezig was, geschied is wat gewoonlijk in zoodanig geval plaats vindt; men heeft een kontrakt gesloten met den gewezen aannemer, over wien de hoofdingenieur zeer tevreden is, en wel voor de som, die op de begrooting was geraamd.

Het voorstel van den Voorz., gewijzigd volgens de opmerking van den heer *Broers*, wordt hierop zonder omvraag aangenomen.

Aan de orde is alsnu de voortzetting der beraadslagingen over het ontwerp-reglement op de waterschappen, te beginnen met art. 114, dat met de vijf volgende artt. zonder diskussie wordt aangenomen.

Art. 120. Meerdere waterschappen kunnen, hetzij geheel tot één waterschap vereenigd, hetzij onder hetzelfde bestuur gebragt worden, op den voet en de wijze, bij hunne bijzondere reglementen nader te bepalen.

De heer *Pabst* vraagt, of het niet mogelijk is eenige gronden aan te geven waaruit die vereeniging zou voortvloeijen; moet zij uitgaan van de ingelanden zelven, dan dunkt Spr. dat het tot vele moeijelijkheden zal aanleiding geven. Spr. gelooft dat de Staten het regt hebben die vereeniging uit te spreken en weet dan niet, waartoe het art. dient.

De *Voorz.* meent, dat het niet geheel aan de ingelanden zal staan er over te beslissen. Spr. erkent ten volle de bevoegdheid der Staten, doch gelooft, dat zij nimmer tot de vereeniging zullen besluiten, als die geheel in strijd is met de meening van ingelanden, tenzij in het mogelijk geval, dat andere groote belangen die gebiedend vorderden. Het art., vervolgt Spr., wil niet zeggen dat meerdere waterschappen zullen worden vereenigd, maar dat de wijze, waarop dit zal kunnen geschieden, ter regeling aan de bijzondere regl. zal voorbehouden blijven.

De heer *Pabst* zegt, dat zijne bedoeling was, dat aan ingelanden zekere invloed moet gegeven worden in deze; daar echter de bijzondere regl. zullen worden opgemaakt na kennisname door de ingelanden, ziet hij geen bezwaar in het art.

De *Voorz.* wijst op art. 123 dat zekeren waarborg voor dien invloed geeft.

Het art. wordt alsnu met de beide volgende artt. aangenomen.

Ar. 123. Binnen de zes maanden na de afkondiging van dit reglement, maakt ieder bestuur, dat thans onder het reglement van 15 Junij 1826 (prov. blad no. 101) ressorteert, en elk ander bestuur in deze provincie, hetwelk, onder den naam van waterschapsbestuur of onder welke andere benaming ook, zijne kosten reëel omslaat, een ontwerp van bijzonder reglement op, ingerigt in overeenstemming met dit reglement, na alvorens de ingelanden, die voor een of meer bunders in de lasten zijn aangeslagen, te hebben gehoord over de vraag, of zij het wenschelijk achten, dat daarbij de artikelen 117, 118 of 120 worden toegepast, of wel verlangen, dat het waterschap uitgezonderd worde van dit reglement volgens het bepaalde bij art. 1.

Het ontwerp wordt na voorafgaande bekendmaking op de thans gebruikelijke wijze gedurende twee maanden ter visie van ingelanden gelegd, die daarop hunne bedenkingen schriftelijk kunnen indienen.

Na verloop van dat tijdstip wordt het ontwerp met de ingekomen bedenkingen aan gedeputeerde Staten ingezonden.

De heer *G. Verloren* heeft, hoezeer het eenige bevreemding moet wekken dat een lid van Gedep. Staten bedenkingen maakt op een ontwerp hetwelk van dat kollegie is uitgegaan, bezwaar tegen de 2. al. Spr. heeft bij eene nadere lezing eene bijvoeging noodzakelijk geacht. Behalve de belangen der ingelanden zijn er nog andere in naauw verband met die bijzondere regl.; Spr. bedoelt die der waterschappen, welke een algemeen toezigt over andere waterschappen uitoefenen, en hij meent dat die ook hunne bedenkingen moesten kunnen in het midden brengen. Spr. acht het toch van belang dat zulke hoogheemraadschappen met de bijzondere bepalingen van die afzonderlijke regl. bekend worden, die b. v. bij de regeling van den afvoer van het water dikwijls van het uiterst aanbelang kunnen zijn, en [illegible] gelegd" moest worden gevoegd: »voor zoover het waterschap staat onder het toezigt van een hooger waterschap, zullen de bijzondere regl. dier ondergeschikte waterschappen aan de beoordeeling van dat hooger waterschap worden onderworpen."

De *Voorz.* maakt onderscheid tusschen kollegiën, die men wil raadplegen en met wie Gedep. Staten in regtstreeksche aanraking zijn, en de ingelanden met wie zij niet in aanraking zijn. Men wil slechts een waarborg geven aan de ingelanden, dat ook zij zullen worden gehoord, maar zoo men nu ook die hoogere waterschappen noemde, dan gelooft Spr. dat men ook zou moeten opnoemen den hoofdingenieur, de gemeentebesturen en misschien nog andere autoriteiten. Spr. meent, dat het aan de prudentie van Gedep. Staten moet worden overgelaten, wie zij willen raadplegen.

De heer *Pabst* is tegen het denkbeeld, daar de regl. van die hoogheemraadschappen zullen worden uitgezonderd van de beperkingen van dit regl.: de vraag zou kunnen zijn of voor de kleine polders in die waterschappen regl. gemaakt moeten worden, doch dan is die uitzondering niet meer noodig, want als Spr. had kunnen begrijpen, dat men de onderdeelen van Bijleveld onder dit regl. wilde brengen, had hij wel aanmerkingen gemaakt; nu echter de in Bijleveld gelegene waterschappen onder het regl. van dat koll. komen, heeft Spr. geen bezwaar.

De *Voorz.* meent juist het tegendeel, en wel, dat die polders evenmin van dit regl. zullen worden uitgesloten als die in den kring aan den Lekdijk, doch dat het opperkollegie van Bijleveld niet daaronder zal behooren. Uit het besproken punt put Spr. nog een argument tegen het amend. van den heer *Verloren*, dat het nl. niet altijd duidelijk zal zijn of de polders in zoodanig waterschap gelegen, ondergeschikt zijn aan dat waterschap, eene vraag die veel aanleiding zal geven tot moeijelijkheid.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat men om in de veronderstelde leemte te voorzien, veel verder zou moeten gaan dan de heer *Verloren* voorstelt, met het oog op art. 121, waar gezegd wordt »de betrekkingen van de waterschaps-besturen, enz. worden geregeld bij de bijzondere regl. dier hoogere of lagere waterschappen;" die van de lagere tot de hoogere kunnen dus in beide of alleen in een van beide regl. geregeld worden; en nu heeft het amend. [illegible] strekking om de bijzondere regl. der lagere waterschappen aan de hoogere mede te deelen, en dat zal juist doen uitkomen de onvolledigheid van het voorstel, daar die betrekking nog geregeld behoord te worden, en als nu het hooger waterschap een afge-

sloten koncept ter kennisneming ontvangt, en omgekeerd, dan zijn voor beiden de regl. reeds ontworpen en zou het te laat zijn om de bedenkingen in overweging te nemen. 't Is dus onvolledig, onnoodig en niet doeltreffend.

De heer *G. Verloren* zegt, dat zijn denkbeeld geweest is, het mogelijk te maken dat die hoogere waterschappen kennis dragen van de bijzondere regl. van die aan hen ondergeschikt zijn, en hunne bedenkingen dan te gelijk met de bedenkingen der ingelanden konden worden opgezonden aan Gedep. Staten, die dan een volledig overzigt zullen hebben. Na de opmerkingen, vooral door den Voorz. gemaakt, gelooft Spr., dat de zaak, als zij eens in gang is, ook wel langs een anderen weg zal gevonden worden. Spr. heeft zijn amendement ook meer voorgedragen om er de aandacht van de vergadering meer bepaald op te vestigen en meent, na het gehoorde en ter bekorting der beraadslagingen, zijn amendement te kunnen intrekken.

De heer *Pabst* zegt, dat in de memorie van toelichting is op den voorgrond gezet, dat voor die hoogheemraadschappen een afzonderlijk regl. zou gemaakt worden, zoodat het onjuist is, te zeggen, dat bij die inrigting de daarin gelegen polders nu reeds bij dit regl. worden geregeld. Spr. acht het geen oogenblik twijfelachtig dat in de afzonderlijke regl. voor Bijleveld ook die polders moeten worden opgenomen; geschiedt dat niet, dan beteekent het maken van een regl. voor Bijleveld niets, daar het dan geheel gelijk zal moeten zijn aan het onderhavige.

De *Voorz.* acht de voortzetting dezer diskussie voor het oogenblik onvruchtbaar, daar bij het onderzoek van de verschillende polder-aangelegenheden, omtrent de betrekkingen tusschen de zoogenoemde ondergeschikte polders met de hoogere waterschapsbesturen, in ieder geval van de al of niet toepasselijkheid zal moeten blijken. Spr. meent, dat als blijkt dat het opperkollegie eigenlijk alle magt heeft en die zoogenoemde polderbesturen niets te zeggen hebben, het gevolg misschien zou zijn, dat in zoodanig waterschap eigenlijk geene polderbesturen als zelfstandige ligchamen bestaan, en dan zou slechts voor het geheel een reglement gemaakt worden.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, dat het in der tijd zijne aandacht ontgaan is, dat na de wijziging van art. 1 door Gedep. Staten, ook al. 1 van art. 123 had moeten worden gewijzigd. Spr. meent dat het oproepen der ingelanden tot mededeeling hunner bedenkingen, bezwaar zal opleveren, waar zulks niet gebruikelijk is, vooral in groote waterschappen, maar ook dan zeker niet te pas kan komen de vraag, of zij gebruik willen maken van art. 128 of 120? Wat aangaat het voorstellen der vraag of zij gediend willen zijn van dit regl., die komt Spr. minder gepast voor, en hij meent dat het beter zal zijn zich te verlaten op het voorleggen der stukken en de schriftelijke bedenkingen af te wachten. Spr. zou daarom wenschen, de verpligting tot oproeping te bepalen tot die waterschappen, waar het regl. van 1826 toepasselijk is, en de vraag aan het slot der eerste al. weg te laten en in het volgend nieuw art. op te nemen, dat die besturen, welke verlangen dat hun waterschap niet onder het regl. kome, daartoe het verzoek zullen doen; maar tevens bij het ontwerpen van hun nieuw regl., zich zoo veel mogelijk zullen rigten naar de beginselen in het thans behandelde vervat, terwijl dat verzoek ter visie gelegd zou moeten worden.

De heer *H. Verloren* wenscht gaarne zijne opvatting van het *hooren* der ingelanden bevestigd te zien, opdat de besturen later zoo duidelijk en stellig mogelijk aan de ingelanden kunnen voorhouden waartoe deze op die bijeenkomsten al dan niet bevoegd zijn. Zijne opvatting is, dat de ingelanden, die opkomen, kunnen opgeven dat zij voor of tegen de vraag zijn, in art. 123 al. 1 gesteld, maar dat de beslissing dier vraag niet aan hen, doch eenig en alleen aan het bestuur verblijft. Het gevoelen der ingelanden is dus slechts een advies; zij worden gehoord even als bv. een familieraad in zaken van minderjarigen gehoord wordt. Eene stemming zal dus eigenlijk niet noodig zijn. Spr. heeft bovendien nog eene andere reden om dit punt ter sprake te brengen. In het nieuwe art. dat de komm. voorstelt, luidt de aanhef: »Indien het bestuur *of de ingelanden* van oordeel zijn dat het waterschap geheel behoort te worden uitgezonderd, enz. Dit maakt het twijfelachtig of niet bij die vraag eene beslissing aan ingelanden is opgedragen. Daarom zou het verkieslijker zijn in dat artikel ook slechts te gewagen van het *hooren* der ingelanden, indien de komm. aan de ingelanden geene beslissing heeft willen opdragen.

De heer *v. Hoytema* zegt dat het reglement niet in specie heeft aangewezen, welke polders uitgesloten zijn; het regl. laat die zaak geheel in het midden en is alleen uitgegaan van het denkbeeld dat er polders zouden zijn, die geheel konden worden uitgesloten. De komm. heeft gemeend dat men in die polders in de eerste plaats de ingelanden moest hooren en het niet genoeg was dat het bestuur een koncept maakte zonder dat ter hunner kennisneming te leggen of hen te hooren, maar dat eerst moest worden uitgemaakt of zij uitgesloten wilden wezen of niet. Zij ziet daarin geen bezwaar; bij de meeste polders zal het antwoord ontkennend zijn, en is het bevestigend, dan zullen de ingelanden mededeelen waarom zij een afzonderlijk regl. verlangen. Geschiedt dit nu niet op deze wijze, dan zullen na de inzending der regl. aan Gedep. allerlei bezwaren kunnen inkomen. Het denkbeeld van den heer *H. Verloren* zegt Spr. wordt door de komm. gedeeld.

De heer *Wijers* merkt aan, dat in dit art. gesproken wordt over bijzondere zaken, waarover de ingelanden zullen worden gehoord, en welke hij gelooft, dat alle betrekking hebben op die waterschappen, waaromtrent niet is uitgemaakt, of zij onder de bepalingen van dit regl. zullen vallen. Het nieuw art. echter ziet ook op die, waarvan het bijna zeker is, dat zij er niet onder zullen behooren, en dan vindt Spr. in de nieuwe redaktie een overwegend bezwaar, daar hij gelooft, dat het niet noodig is, dat die besturen de ingelanden hooren, bv. het Eemkollegie.

De *Voorz.* zegt, dat buiten de Lekdijken geen kollegie als van zelf zal zijn uitgesloten; het verlangen naar de noodzakelijkheid van die uitsluiting zal moeten blijken, en er wordt slechts gehandeld over de wijze, waarop men tot de juiste kennis zal komen van den toestand, die tot de uitsluiting aanleiding zal geven. Spr. meent dus ook, dat het niet in juridieken zin uitgemaakt is, dat het Eemkollegie zal worden uitgesloten; het kan welligt moeijelijkheid inhebben al die ingelanden te vergaderen, maar dat behoeft toch juist niet op ééne plaats te geschieden.

De heer *Wijers* merkt aan, slechts gezegd te hebben dat het schijnt vast te staan dat het Eemkoll. zal worden uitgesloten, en als dat bij Gedep. Staten nu reeds vaststaat zoo als uit de memorie van toelichting schijnt te blijken, waarom, vraagt Spr., dan al die formaliteiten, die tot groote bezwaren aanleiding geven. Spr. wenschte daarom dat voor zoodanige inrigtingen dat bestuur het verzoek deed zonder ingelanden te hooren.

De heer *H. Verloren* zegt, dat daar de komm. zijne opvatting deelt, en ook in de vergadering niemand eene andere opvatting heeft aangegeven, hij het er vóór houdt dat men daarmede instemt. Daardoor worden, naar zijne meening, de bezwaren aan het hooren der ingelanden verbonden, grootendeels weggenomen.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt het art. onveranderd aangenomen, en komt in behandeling het door de komm. voorgesteld nieuw art.

Indien het bestuur of ingelanden van oordeel zijn, dat het waterschap geheel behoort te worden uitgezonderd van de werking van dit reglement, kan het binnen zes maanden een met redenen omkleed verzoek aan de Staten indienen.

Zoo lang op dat verzoek niet is beslist, blijven de bepalingen van art. 123 buiten werking. Bij afwijzing moet binnen zes maanden na den dag der beslissing aan die bepalingen worden voldaan.

De heer *v. Hoytema* zegt dat de komm. het voorstel van den heer *H. Verloren* overneemt, zoodat het art. nu luidt, »Indien het bestuur, na ingelanden te hebben gehoord, enz."

De heer *v. Cleeff* begrijpt den zin van dit art. niet. De Voorz. heeft bij den aanvang der beraadslagingen gezegd, dat het denkbeeld alleen was, de binnenl. besturen te regelen, doch nu schijnt het eene verdere strekking gekregen te hebben, daar de ingelanden moeten gehoord worden omtrent de vraag of zij zich daaraan onderwerpen of weder eene bijzondere regeling willen.

De *Voorz.* ontveinst geenszins zijne bevreemding dat, na dagen lang is beraadslaagd, hij bijna aan het einde de vraag hoort doen, wat eigenlijk wordt geregeld. Spr. zou kunnen antwoorden, de aangelegenheid der waterschappen. De heer v. Cleeff heeft gemeend te verstaan, maar Spr. zou zijne opvatting durven betwisten, dat men niets regelde dan de zaak der binnenl. lasten en eenige huishoudelijke aangelegenheden van sommige polders; als Spr. dat had gezegd, zou hij zich aan eene zeer groote dwaasheid hebben schuldig gemaakt, men regelt de *waterschappen* in den uitgestrektsten omvang, met andere woorden: men maakt een algemeen polderregl. Gedep. Staten nu meenden dat het moeijelijk was reeds bij voorbaat aan te nemen welke waterschappen, om hun aard en inrigting, daarvan moesten worden uitgesloten, en dat men dat aan de toekomst moest overlaten, en nu wordt eenvoudig gehandeld over de wijze waarop de Staten zich van het bestaan dier noodzakelijkheid zullen vergewissen. Heeft Spr. nu de strekking van hetgeen de heer *v. Cleeff* zegt begrepen, dan is die, dat daarnaar geen onderzoek behoeft te worden ingesteld. Spr. erkent dat het bij sommigen duidelijk genoeg blijken zal, doch bij andere kan dit wel niet het geval zijn, en dan kunnen de ingelanden er wel anders over denken, dan het bestuur, en dat moet toch eigenlijk de ingelanden vertegenwoordigen, en deze zijn het eigenlijk die de belanghebbenden zijn, en als nu het bestuur eene andere meening voorstond dan zij, dienden de ingelanden die de kosten dragen, toch ook hun belang te doen gelden, en daartoe wordt billijkerwijze de gelegenheid geopend.

Den heer *v. Cleeff* komt het voor dat, als dat het verlangen is, men dan eene algemeene oproeping doet, om daartoe te kunnen komen, maar daarom had hij gemeend dat eenige wijziging in de huishoudelijke inrigting die zou moeten voorafgaan. Er valt toch niet aan te denken 3 à 400 ingelanden bijeen te roepen, om hun gevoelen te vernemen.

De *Voorz.* ziet hierin geene moeijelijkheid; nergens wordt bepaald, dat die ingelanden allen in hetzelfde lokaal bijeen moeten komen; dat kan gemeentens- of poldersgewijze geschieden. Spr. meent dat dit alles aan het bestuur kan worden overgelaten.

De heer *v. Hoytema* doet den heer *v. Cleeff* opmerken, dat zoo lang niet ingevolge het nieuw art. beslist is, art. 123 nog niet werkt. Wordt het verzoek om uitsluiting niet toegestaan, dan moet art. 123 in acht genomen worden, en daaruit vloeit voort dat, als het bestuur, na ingelanden te hebben gehoord, meent dat de polder moet worden uitgesloten, het een verzoek daartoe indient, en van dat oogenblik wordt geen verdere formaliteit vervuld, en dat maakt dat in de polders, waarvan men te voren kan berekenen dat zij worden uitgesloten, de vragen in art. 118, 119 en 120 niet behoeven te worden voorgesteld.

De heer *v. Beeck Calkoen* had niet willen provoceren eene raadpleging der ingelanden over de vraag der uitsluiting; de meeste polders meent Spr. zullen met de tegenwoordige regeling tevreden zijn en dan verlangen dat die behouden blijve.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat daarvan geen sprake kan zijn, daar zij die van dit algemeen regl. worden uitgezonderd, toch een bijzonder regl. moeten maken, en dan zal blijken hoe die bestaande toestand is.

Het art. wordt alsnu zonder omvraag aangenomen en de verg. gedurende ½ uurs geschorst.

De werkzaamheden werden hervat met de behandeling van

Art. 124. Over vijf jaren, te rekenen van den dag der afkondiging van dit reglement, of zoo veel vroeger, als in ieder waterschap het bijzonder en dit reglement zullen zijn in werking gekomen, vervallen alle bepalingen van bestuur en inrigting en alle oude daartoe betrekkelijke gebruiken en herkomsten, welke in die waterschappen thans gelden.

Na verloop van dien tijd zijn dien ten gevolge alle de thans bestaande besturen bij art. 123, al. 1, bedoeld, die niet door nieuwe, krachtens dit en het nieuw bijzonder reglement, mogten vervangen zijn, van regtswege ontbonden.

Gedurende dat tijdvak blijven alle thans in funktie zijnde besturen en beambten hunne betrekkingen waarnemen, tot dat zij, krachtens de bepalingen van dit en het nieuw bijzonder reglement, zijn vervangen.

De heer *Pabst* vindt dit art. onduidelijk, daar twijfel zou kunnen rijzen of ook de keuren en schouwreglementen vervielen.

De heer *v. Hoytema* zegt dat alle bepalingen van bestuur en inrigting, maar niet de keuren en schouwregl. vervallen.

De heer *Pabst* zegt dat vele van die schouwregl. vroeger gemaakt, zoo zamenhangend zijn met de inrigting van het waterschap, dat als de inrigting wordt weggenomen, die regl. ook zullen moeten vervallen.

De *Voorz.* zegt dat het art. niet spreekt van keuren, maar bepaalt, dat het waterschap zal ophouden te bestaan, als het niet binnen vijf jaren van de gelegenheid om eene andere konstitutie te erlangen gebruik maakt. De ingelanden zullen daarvan de nadeelen ondervinden, want het voorregt, dat hunne vereeniging een publ. regtelijk karakter heeft, zullen zij moeten missen. Spr. gelooft dat de keuren bij het te niet gaan van den polder en het vervallen van het bestuur, mede zullen vervallen; in ieder geval zou er niemand zijn om ze ten uitvoer te leggen.

De heer *v. Beeck Calkoen* meent dat de bedoeling van den heer *Pabst* geweest is, dat waar de keuren in de regl. vervat zijn, zij met de regl. vervallen. Spr. gelooft dat dit het geval zal zijn, maar dat voor die waterschappen zich ook de noodzakelijkheid zal doen gevoelen voor het verstrijken van dien termijn ook hunne keuren te herzien.

Het art. wordt met de drie laatste art. van het regl. zonder omvraag aangenomen.

De heer *v. Nooten* verklaart dat de komm., terugkomende op het bij amend. van den heer *H. Verloren* gewijzigd art. n betreffende de verkiezingen, daarop als amend. voorstelt het volgende: »Als eene herstemming noodig is geschiedt die dadelijk nadat de eerste stemming is afgeloopen. De gelegenheid tot stemmen behoeft alsdan niet langer dan één uur open te staan. Die herstemming is echter niet geldig, tenzij het getal stemgeregtigden, dat daaraan heeft deelgenomen, minstens ¾ bedraagt van hen die bij de eerste stemming zijn opgekomen. In dat geval heeft eene herstemming plaats binnen twee maanden, en worden de ingelanden daartoe opgeroepen bij brieven, waarin de namen van hen staan over wie de herstemming loopen zal.

Op voorstel van den Voorz. worden de beraadslagingen over het voorstel der komm. geopend.

De heer *H. Verloren* zegt, dat als de komm. het nuttig acht dat bij de herstemming een zeker getal ingelanden tegenwoordig moet zijn, dit geldt een principe en het inkonsekwent is, dat de komm. dan ook niet hetzelfde tevens wil bepaald zien voor het kiezen van leden van het bestuur op de verg. zelve, want daar kunnen de ingelanden even goed weg loopen nadat de eerste stemming is afgeloopen. — Als er werkelijk bezwaren bestaan tegen eene onmiddelijke herstemming in sommige waterschappen wegens het al te groot aantal ingelanden, dan ware het beter dat aan het bijzondere regl. werd overgelaten, bij afwijking, te bepalen dat de herstemming op eenen anderen dag zal plaats grijpen.

Vervolg hierna.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.